

Terug het Jacobskerkhof volgen naar de Oudegracht. Dan rechtdoor de Jacobibrug over en de Jacobijnenstraat in. Aan het eind links het Predikherenkerkhof in, dan eerste rechts de Lange Lauwersstraat

*** 15. Lauwerhof 29, Nederlands Waterleidingmuseum (1896)**

De watertoren kwam in 1896 gereed, 13 jaar nadat de eerste waterleiding in Utrecht in gebruik was genomen. De toren in neorenaissance stijl werd gebouwd in de tuin van de directeur van de Utrechtse Waterleiding Maatschappij, toen de enige mogelijkheid om in de binnenstad zo'n toren te kunnen oprichten. Sinds 1983 is er het Waterleidingmuseum gevestigd.

✳ rondleidingen, expositie bouwstijlen watertorens, smaaktest met prijzen

Terug naar de Lange Lauwerstraat, rechts, doorlopen tot doorgang links, dan gelijk rechts over de Van Asch van Wijckskade. U passeert enkele wit en geel gepleisterde panden. Deze zijn ontworpen door J.D. Zocher als onderdeel van de aanleg van het Zocherplantsoen op de voormalige stadswallen. Weg vervolgen tot Plompstorengracht, hier rechts

*** 16. Plompstorengracht 18, woonhuis (1800-1824)**

Het van oorsprong 17de-eeuwse pand met koetshuis tegen de zijgevel heeft een middel-eeuwse kern. Het huidige uiterlijk met diverse neostijlen (neorenaissance, neorococo) in voorgevel en interieur, is uit 19de-eeuws. Sinds 1988 is het pand eigendom van de Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel en zijn er kantoren en appartementen in gevestigd. //geopend van 11.00-16.00 uur, alleen hal geopend

Weer buiten links, stukje terug en dan rechts brug over, weer rechts overzijde gracht volgen tot

*** 17. Plompstorengracht 9, St. Studentenhuisvesting (1819)**

Het rechterdeel van dit pand is gebouwd als herenhuis in 1819 maar is in 1860 naar links uitgebreid en van een nieuwe voorgevel voorzien naar een ontwerp van S.A. van Lunteren. Met name op de eerste verdieping zijn vroeg- en midden-19de-eeuwse interieurs aanwezig. De inrichting van de prachtige bibliotheek met neorenaissancebetimmering stamt uit 1910. In 2007 is het pand verbouwd tot kantoor voor de SSH. //alleen bezoek bibliotheek mogelijk

De gracht vervolgen en bij de kruising oversteken naar de Drift

*** 18. Drift 27, Universiteitsbibliotheek binnenstad**

Voor zijn paleis in zijn nieuwe residentie Utrecht kocht koning Lodewijk Napoleon in 1807 een aantal panden langs de Drift en Wittevrouwenstraat. Erachter liet hij onder leiding van J.D. Zocher een neoclassicistische Grande Galerie met balzaal en een hofkapel bouwen. Hij woonde er net een paar maanden toen hij naar het paleis op de Dam in Amsterdam verhuisde. De balzaal werd in 1820 verbouwd tot universiteitsbibliotheek en de hofkapel werd in 1858 door de inbouw van gietijzeren gaanderijen en kolommen ingericht als boekenmagazijn. Sinds vorig jaar is de verbouwde bibliotheek weer open voor publiek.

✳ alleen toegang met gids, gehele dag rondleidingen

*** 19. Drift 23, Universiteit**

De kern van dit huis wordt gevormd door een claustraal huis van de immuniteit van St. Jan. De ingangspartij met erker is 18e-eeuws. In de 19de eeuw werd het huis grondig verbouwd waarbij alleen de voorvleugel bleef staan maar met toevoeging van een bouwlaag. De woning was georganiseerd rond een binnenplaats, die bij de laatste verbouwing weer duidelijk herkenbaar is gemaakt. In de achtervleugel bevinden

zich twee kamers met bijzondere lambriseringen en schilderijen uit de tweede helft van de 19de eeuw.

✳ rondleidingen om 11.30, 12.30, 13.30 en 14.30 uur

*** 20. Drift 15/17, Universiteit**

Het linkerpand dateert uit de 16e eeuw, waaraan in de 17de eeuw de rechtervleugel (nr. 15) en een koetshuis aan de Keizerstraat werden toegevoegd. In 1898 vestigde de vermaarde Utrechtse edelsmid Jan Hendrik Brom, lid van het Bernulfusgilde, hier zijn smederij. Aan de Drift lagen de tekenkamers. Brom liet de voorgevel verbouwen door architect P.J. Houtzagers met toevoeging van allerlei neo-elementen. De hal in Art Nouveau stijl ontwierp hij samen met zijn leerling Gerrit Rietveld. De fabrieksschoorsteen die uit het dak van het koetshuis oprijst, herinnert nog aan deze smederij.

✳ rondleidingen om 12.00, 13.00, 14.00 en 15.00 uur

De Drift vervolgen, Nobelstraat oversteken en Drift verder volgen tot

*** 21. Keistraat 2, Polmanshuis (1865)**

De voormalige herensociëteit De Vriendschap bestaat uit een verbouwd 17e-eeuws huis, de huidige caféruimte, en een in neoclassicistische stijl ontworpen balzaal met impostante wandbetimmeringen en gedecoreerd plafond, nu restaurant.

✳ 12.00, 13.00 en 14.00 uur: muziektoptréens, zie elders in de krant

In het verlengde van de Drift de Keistraat uittopen, dan links Achter Sint Pieter volgen tot Pieterskerkhof

22. Pieterskerkhof 3, Pieterskerk

De romaanse Pieterskerk (1048) heeft een bijzonder interieur met o.a., rode zandstenen zuilen uit een stuk, een crypte onder het hoogkoor en 12de-eeuwse reliëfs naast de trap. Vanaf 1656 gebruikten gevluchte Waalse protestanten de Pieterskerk, waarbij het koor lange tijd dienst deed als opslagplaats. De barokke kapittelzaal stamt uit 1649.

✳ gidsen Kerken Kijken aanwezig

Terug naar Achter Sint Pieter, dan links

*** 23. Achter St. Pieter 200, Universiteit**

Deze voorname patriciërs woning met een classicistisch karakter werd rond 1650 gebouwd. In de 19de eeuw zijn de vensters vervangen. Het interieur (lambriseringen, plafonds, schouwen etc.) stamt uit de periode 1750-1830. Het pand maakte lange tijd deel uit van Paushuizen, als antichambre van het provinciehuis en Provinciale Griffie.

✳ rondleidingen om 11.30, 12.30, 13.30 en 14.30 uur

Weer buiten links tot Pausdam en rechts Achter de Dom in

*** 24. Achter de Dom 14, Architectuurcentrum Aorta**

In dit van oorsprong middeleeuwse pand was van 1868 tot 1924 het hoofdkantoor gevestigd. De grote ruimte beneden heeft nog de 19de-eeuwse gietijzeren kolommen. Na 1924 hebben verschillende gebruikers het pand benut. Sinds 1996 is het Utrechtse architectuurcentrum hier gevestigd.

✳ 15.30 uur: architectuurwandeling Maliebaan; reserveren verplicht (zie elders in deze krant)

✳ rondleidingen in Maliebaan 16

Buiten links, schuin oversteken en ingang van de Pandhof van de Dom in (hier Open Monumentenmarkt!). Aan de andere kant van deze pittoreske kloostergang de Pandhof weer verlaten.

U bent weer op het Domplein (eindpunt)

ROUTE 2: ZUIDELIJKE BINNENSTAD

Ook deze wandeling begint op het Domplein. U loopt in zuidelijke richting

*** 25. Domplein 29, Academiegebouw (1891-94)**

Dit rijk versierde pand uit 1891-1894 is gebouwd in de stijl van de Hollandse renaissance naar een ontwerp van E. Gugel en N.J. Nieu-

wenhuis. Vijf jaar lang werd op nationaal niveau gediscussieerd of het gebouw in de neoklassieke, voor onderwijsgebouwen geschikte stijl opgetrokken moest worden, of aansluitend bij de Dom in gotische stijl. De aula was de 15de-eeuwse kapittelzaal van de Domkerk.

✳ rondleidingen

26. Korte Nieuwstraat 6, Huize Molenaar

Na de afbraak van de Pauluskerk, onderdeel van de Paulusabdij, werd in 1707 dit huis gebouwd. Een deel van de kerkmuur is als tuinmuur in de fraaie tuin bewaard gebleven. //geopend van 10.00-16.00 uur

✳ tegen betaling koffie/thee/drankjes

Buiten gaat u links en dan eerste rechts

27. Hamburgerstraat 9 – Lutherse kerk

In 1412 stichtte Abraham Dole, een rijke Utrechter, hier het St. Ursulaklooster voor vrouwen. In 1745 is de kapel verbouwd en uitgebreid tot Lutherse kerk, een schuilkerk met het uiterlijk van een Amsterdams grachtenhuis. Hierbij is een lager tongewelf aangebracht, onder het oudere middeleeuwse gewelf. Kansel, doophek en orgel zijn 19de-eeuws.

✳ gidsen Kerken Kijken aanwezig

✳ orgelmuziek

Buiten voor de kerk gaat u naar links en weer links de Oudegracht af.

28. Oudegracht 270, Doopsgezinde kerk

In 1772 kocht de Doopsgezinde gemeente de oude bierbrouwerij 'De Witte Leeuw' op. Een ingrijpende verbouwing volgde door Willem de Haan. Kerkgebouwen van niet gereformeerde religies werden gedoogd, maar mochten er niet als kerk uitzien. Vandaar het uiterlijk van een statig grachtenpand.

✳ gidsen Kerken Kijken aanwezig

✳ orgelmuziek

Linksaf, daarna rechts over de brug, door de Lange Smeestraat en links de Springweg in

29. Springweg 162, Het Broodhuis (voormalige synagoge)

Vanaf 1793 maakte de joodse gemeenschap gebruik van een voormalige schuilkerk op deze plek. In 1849 werd hier een 'echte' synagoge gebouwd, ingrijpend verbouwd in 1926 met een prachtig art deco interieur van architect H. Elite. Sinds 1983 is het gebouw eigendom van een evangelische gemeente. Bij restauratie is het synagoge-interieur zoveel mogelijk behouden. //geopend van 12.30-17.00 uur

Weer buiten links, na 50 mtr om de kerk heen tot ingang onder de toren

30. Geertekerkhof 23, Geertekerk en -toren

Rond 1250 werd deze kleinste middeleeuwse parochiekerk gebouwd, met uitbreidingen in later eeuwen. Na de Reformatie deed de kerk o.a. dienst als kazerne en paardenstal. In 1954 kocht de remonstrantse broederschap de ruïne en restaureerde het opnieuw als gebedshuis.

✳ gidsen Kerken Kijken aanwezig

✳ rondleiding toren door Utrechts Klokkensluiders Gilde

✳ informatiemarkt Remonstrantse Gemeente Utrecht

✳ wandeling Sint-Geertrui

✳ 16.00 uur: orgelconcert door Gonny van der Maten

Weer buiten links naar Pelmolenweg, 5e straatje links

*** 31. Boogstraat 14**

*** 32. Boogstraat 7, Zeven Steegjes**

In 1842 bouwden de architecten L. en A.G. Tolenaar voor het RK Parochiaal Armbestuur de eerste arbeidershuisjes voor arme katholieke gezinnen op het terrein van bierbrouwerij De Boog

ACTIVITEITEN 2010

Muziekprogramma: muzikale smaken uit de 19e eeuw

Wat heeft Brahms met Utrecht te maken? Wie was Adolphe Sax? Wie was de tenor Manuel Garcia? Speelt het harmonie orkest nog op de Maliebaan? Wat dansten ze in Parijs? Allemaal vragen waarop u tijdens de Open Monumentendag een antwoord kunt krijgen. Stichting TART presenteert een muzikaal programma in het Polmanshuis, de grote Trouwzaal van het Stadhuis en in en rond de muziektent van het Lepelenburg. Uitgebreide informatie vindt u op onze website.

Polmanshuis (hoek Jansdam & Keistraat)

12.00 u: Paulien van der Werff zang en Hans Rijkmans piano; liederen van Brahms
13.00 u: Floor Wittink saxofoon en Geert Bremer piano; hommage aan Adolphe Sax
14.00 u: Wynanda Zeevaarder zang en Peter van Leeuwen piano: Spaanse, Franse en Italiaanse liederen

Stadhuis (Korte Minrebroederstraat 2)

13.00 u: Paulien van der Werff zang en Hans Rijkmans piano: liederen van Brahms
14.00 u: Floor Wittink saxofoon en Geert Bremer piano: hommage aan Adolphe Sax
15.00 u: Wynanda Zeevaarder zang en Peter van Leeuwen piano: Spaanse, Franse en Italiaanse liederen

Muziektent Lepelenburg

14.00 u: Opleidingsorkest muziekvereniging De Bazuin Utrecht
15.30 u en 16.30: La Vinia Dans. Zang- en cancan-show

Maliebaan

14.00-14.45: rondgang Maliebaan door Tamboerkorps en harmonieorkest De Bazuin.

Overig muziekprogramma

Domplein 31, Domkerk

15.15 uur: zaterdagmiddagmuziek
Minrebroederstraat 21, St. Willibrordkerk
11.00-11.40 uur: orgelconcert Bas Groenewoud
13.00-13.40 uur: orgelconcert Bas Groenewoud
15.30-16.30 uur: Sjosjanim Symfonieconcert

Janskerkhof 26, Janskerk

13.00 uur: orgelconcert Mark van Kuilenburg
Oudegracht 69, St. Augustinuskerk
15.15 uur: orgelconcert Gerrit Ch. de Gier en Paul van der Woude

St. Jacobsstraat 171, Jacobikerk

14.15 uur: orgelconcert Frank van Basten en Gerrit Ch. de Gier

Hamburgerstraat 9, Lutherse kerk

orgelmuziek

Oudegracht 270, Doopsgezinde kerk

orgelmuziek

Geertekerkhof 23, Geertekerk

16.00 uur: orgelconcert Gonny van der Maten
Nicolaaskerkhof 9, Nicolaïkerk
12.00 en 14.00 uur: kopertwintet Peter van Dinther, orgel Ko Zwanenburg

Lange Nieuwstraat 36, St. Catharinakathedraal

orgelmuziek Paul Houdijk

Willemsplantsoen 3, St. Gertrudis Kathedraal

12.00 en 13.30 uur: orgelconcert Eveline Jansen en Piet van der Steen

Catharijnesingel/Bergstraat 54, Westerkerk

13.15 uur: orgelconcert Frank van Basten, Paul van der Woude

Molenpark 3, Houtzaagmolen De Ster

live-muziek van het huisorkest
Stadhuisplein
16.00 u: concert muziekvereniging De Bazuin ivm 90 jarig bestaan van het orkest.